

מז. חרסים הבלועים ממשקין של זב, שנפלו לאויר התנור: אם הוסק התנור – נטמא, דעל ידי ההיסק יוצאין המשקין לחוץ. דעת ר' יוחנן דבין במשקין חמורים שהם אב הטומאה, דהיינו מעיינות הזב, בין במשקין קלים שאינם אב הטומאה, בעינן שיסיק התנור (כדי שיטמא), דבלא זה הוה ליה טומאה בלועה. ודעת ריש לקיש דבמשקין חמורים – אפילו לא הוסק טמא. ורק במשקין קלים בעינן שיוסק התנור (ועיין לקמן אות נא).

מח. רביעית דם מן המת מטמאה באהל. ורביעית דם תבוסה (שיצאה ממנו בחייו ובמותו, וספק אם רובא בחייו או רובא במותו) אינו מטמא אלא מדרבנן.

מט. רביעית דם מן המת שנבלעה בקרקע הבית – כלים שהיו קודם הבליעה נטמאו באהל, וכלים שבאו אחר שנבלע הדם טהורים.

נ. רביעית דם מן המת, שנבלעה בבגד – אם מתכבסת ויוצא הדם, טמאה. ואם לאו (היינו שרק על ידי צפון יכולה לצאת), טהורה (ולריש לקיש אין זה אלא בדם תבוסה, אבל בדם גמור מן המת מטמא גם בכהאי גוונא, כנ"ל אות מז).

נא. ר' פפא מפרש דמחלוקת ריש לקיש ור' יוחנן (לעיל אות מז) אינה אלא במשקין היכולים לצאת ואינו מקפיד עליהם להוציאם. אבל היכא דמקפיד, מודה ר' יוחנן דטמא. והיכא דאינו יכול להוציאם ואינו מקפיד, מודה ריש לקיש דטהור.

דף ס"ג ע"א

נב. 'רוק תפל' היינו כל שעבר עליו חצות לילה בשינה, ולא טעם מאז כלום. ולא דוקא שישן ממש, אלא במתנמנם סגי (דקרו ליה ועני, ולא ידע לאהדורי סברא, וכי מדכרו ליה מדכר).

נג. אפילו ישן כל היום, אין זה 'רוק תפל'.

נד. השכים ושנה פרקו, היינו שיצא רוב דיבורו של ג' שעות, אין זה 'רוק תפל'.

נה. דעת ריש לקיש דצריך לערב רוק תפל עם כל אחד משאר ו' סמנים.

נו. לדעת ר' יהודה, 'מי גריסין' היינו שהרתיחום קודם שיתנו בהם מלח (ולא סגי בלעיסת פיו, כנ"ל אות לח).

נז. האי 'עובר' לישנא דאקדומי הוא כו'.

נח. אמר ר' יוחנן כל שיעורי חכמים בכתמים צריך שיעור לשיעורן: דילד או דוקן, דאיש או דאשה, מכוסין או מגולין, בימות החמה או בימות הגשמים (היינו גבי מי רגלים ששהו ג' ימים והחמיצו, לעיל אות לח).

נט. ז' סמנים הללו, אם הקדים אחד לחבירו – זה שעשה באחרונה מהני, וצריך לחזור ולהעביר את זה שהקדים שלא בזמנו.

ס. אלו הן וסתות הגוף: מפהקת; מעטשת; חוששת בפי כריסה, ובשפולי מעיה; שופעת דם טמא מתוך דם טהור; כמין צמרמורות או חזין אותה; ראשה ואבריה כבדים עליה; רותתת; גוסה (עיין רש"י ותוס' פי' כל אחד מאלו). כל שראתה כן ג' פעמים – קבעה וסת, ודיה שעתה. ופירשו תוס' דדוקא שמפהקת ומעטשת וכו' זמן ארוך כשרואה, כגון שעה או שתיים. אבל בפיהוק דחדא זימנא לא קבעה.

סא. הקובעת לה וסת לימים – גם כן דיה שעתה.

דף ס"ג ע"ב

סב. היתה למודה לראות ליום ט"ו ושנתה ליום כ' – זה וזה אסורים. שינתה ג' פעמים ליום כ' – נעקק יום ט"ו ונקבע ליום כ', שאינה קובעת או עוקרת וסת אלא בג' פעמים. והא דבעינן ג' פעמים הוא רק לר' שמעון בן גמליאל, הסובר בכל דוכתי דג' זימני הוי חזקה. וכן הא דאמרן לעיל (אות ס) דבעינן ג' פעמים – הוא כרשב"ג. אבל חכמים אומרים דלוסתות דימים סגי בפעמיים (פירשו תוס': כרבי הסובר דבתרי זימני הוי חזקה), ולוסתות הגוף (כנ"ל אות ס) סגי בפעם אחת. ובאכלה שום וראתה, בצלים וראתה, כססה פלפלין וראתה – בעינן ג' פעמים אפילו לרבי, דאינו וסת גמור. אבל לקפיצות לחודייהו אינה קובעת וסת כלל (תוס').

סג. דעת רבן גמליאל כרבי כרשב"ג, דבעינן ג' פעמים לוסתות. ומשמע בתוס' דשמואל סבירא ליה כרבי, ולא כרשב"ג.

סד. "אמר ר' יוסף לא שמייעא לי האי שמעתא. אמר ליה אביי את אמרת לה ניהלן כו".

סה. היתה למודה לראות בתחילת הוסת (היינו וסת הגוף, כגון שמפהקת שעה ורגילה לראות מיד בתחילתו), כל הטהרות שעשתה תוך הוסת – טמאות. היתה למודה לראות בסוף הוסת, כל הטהרות שעשתה בתוכו טהורות.

סו. דעת ר' יוסי שאשה שיש לה וסת קבוע ליום ולשעה, כגון שרואה כל עשרים יום בשעה הששית, אינה צריכה לפרוש מבעלה אלא בשעה ששית בלבד, ולא לפנייה ולא לאחרייה. ודעת ר' יהודה דצריכה לפרוש גם לפנייה וגם לאחרייה כל אותה עונה.

סז. היתה רגילה לראות בסוף הלילה סמוך להנץ החמה – לר' יהודה אסורה לשמש כל הלילה, וביום מותרת (אם לא ראתה). ואם היתה רגילה לראות בתחילת היום סמוך להנץ החמה – אסורה כל היום, אבל בלילה שלפני כן מותרת. דדוקא באותה עונה גופא אסורה לשמש.

סח. 'זהורתם את בני ישראל מטומאתם' – מכאן אזהרה לישראל שיפרשו מנשותיהן סמוך לוסתן עונה (היינו באותה עונה שבה הוסת, וכו"ל), דהלכה כר' יהודה, כן פסק רבה.

דף ס"ד ע"א

סט. ניסת לראשון ומת, לשני ומת – לדעת רבי לא תנשא לשלישי, ולרשב"ג לשלישי תנשא ולרביעי לא תנשא.

ע. ראתה ט"ו לחדש זה, ט"ז לחדש שאחריו וי"ז לחדש שאחריו – לדעת רב קבעה וסת דילוג וחוששת י"ח בחדש שאחר כך וכו'. ולדעת שמואל צריכה שתשלש בדילוג, ורק כשתראה בפעם רביעית י"ח לחדש שאחריו – תקבע וסת לדילוג. ומודה רב כשהיה לה וסת קבוע לט"ו, דצריכה שתשלש בדילוג (ט"ז, י"ז, י"ח) ורק אז תקבע (ובתוס' בשם ר"ח פירשו בענין אחר).

עא. ולכולי עלמא כשראתה ג' פעמים ביום מסויים בחדש, כגון ב' לחדש, קבעה וסת לאותו יום.

עב. ולכולי עלמא אם לא ראתה ביום מסויים בחדש, אלא שדלגה בהפלגה (כגון שראתה ב' ראיות בהפלגת כ' יום ביניהן, ואחר כך הפליגה כ"א יום וכו') בעינן שתשלש בדילוג (תוס').

עג. היה וסת קבוע לט"ו ושנתה לט"ו, חוששת לשניהם. ראתה אחר כך בי"ז, נעקר ט"ז וחוששת לט"ו וי"ז. ראתה אחר כך לי"ח, תו אינה חוששת אלא לדילוג (היינו לי"ט הבא) והשאר נעקר.

עד. דילגה ט"ו, ט"ז, וסירגה יומיים וראתה י"ח, לא קבעה כלום (ולשמואל היינו כשדלגה בפעם השלישית יומיים).

עה. אין חוששין לוסת דילוג בחדא זימנא. כגון ראתה ט"ו, ט"ז, אין חוששת אלא לט"ז ולא לי"ז (תוס').

עו. לקביעת וסת או עקירת וסת קבוע בעינן ג' פעמים. אבל לחוש – חוששת אפילו בפעם אחת, ואסורה לשמש באותו יום, אפילו יפול יום החשש בימים הראויים לזיבה ולא לנידות.

עז. וסת שאינו קבוע נעקר בפעם אחת (ואפילו ראתה פעמיים, נעקר בפעם אחת).

דף ס"ד ע"ב

עח. משמע ברש"י ד'עקירה' לא מקרי אלא כשבנוסף לכך שלא ראתה בזמן הקבוע, ראתה בזמן אחר. אבל אם רק שינתה בכך שלא ראתה בזמן הקבוע, אבל לא שינתה לראות בזמן אחר, לא חשיב 'עקירה' (ערש"ש).

עט. 'אורח – בזמנו בא'.